

Dossier 2025

Belgische banken weigeren overschrijvingen met betrekking tot Cuba.

Contact :

Coördinatie voor de Opheffing van de Blokkade tegen Cuba - België

coordinatie.blokkade@gmail.com

Website: stopdeblokkade.be

Februari 2026

Dossier 2025

Belgische banken weigeren betalingen met betrekking tot Cuba

Februari 2026

Samenvatting:

Belgische banken blijven weigeren om geld naar Cuba over te schrijven, een inbreuk op het vrij (financieel) verkeer in de internationale handel. Daarmee gaan zij in tegen de Europese en Belgische wetgeving die verbiedt gevolg te geven aan de VS-sanctiewetten tegen Cuba (Europese Verordening 2271/96). Maar de Belgische banken sturen niet bij. De Europese regelgeving en de talrijke veroordelingen door Europa van de VS-blokkade tegen Cuba hebben geen effect. Bovendien is onze overheid niet bereid om de banken strenger te controleren.

De eerste slachtoffers van deze economische en financiële wurggreep zijn de Cubaanse burgers die worden geconfronteerd met grote tekorten aan basisproducten en geneesmiddelen.

Deze situatie is onaanvaardbaar.

In een eerste deel situeren we kort de context van de economische en financiële blokkade van Cuba door de Verenigde Staten en de wereldwijde afwijzende reacties op deze blokkade.

Vervolgens gaat dit dossier in op de praktijken van de Belgische banken die financiële transacties met betrekking tot Cuba weigeren en rekeningen van bestaande klanten opzeggen.

We toetsen verder de praktijk van de banken aan de Europese en Belgische wetgeving en we bekijken de houding van Belgische toezichthouders (Thesaurie, Nationale Bank, de minister van Financiën).

In het laatste deel leggen we onze algemene conclusies neer en pleiten we voor politieke maatregelen die de banken dwingen het financieel verkeer met betrekking tot Cuba zonder problemen uit te voeren.

Inhoudstafel

I.	Situering: een korte geschiedenis van de VS blokkade tegen Cuba	p. 3
II.	De Belgische banken weigeren overschrijvingen met betrekking tot Cuba	
	II.1. Recente cases 2025	p. 4
	II.2. ING en BNP-Paribas-Fortis erkennen de VS-sanctiewetten na te leven	p. 6
III.	De banken schenden de Europese en Belgische wetgeving en richtlijnen	p. 7
	III.1. Blocking Statute: De navolging van de VS-sancties is onwettig	p. 8
	III.2. Onnauwkeurige preventie witwaspraktijken en terrorisme-steun	p. 9
	III.3. De verantwoordelijke minister van Financiën negeert de problemen	P. 11
IV.	Onze Conclusies en eisen	p. 11
	IV.1. De banken overtreden de Europese en Belgische wetgeving	p. 12
	IV.2. Onze eisen naar de overheid en de banken	p. 12

I. Situering: een korte geschiedenis van de economische blokkade van Cuba

I.1. Meer dan 60 jaar: de langst durende economische blokkade in de geschiedenis

De onrechtvaardige blokkade van de VS tegen Cuba duurt ondertussen al vierzestig jaar duurt. Op 3 februari 1962 legt president Kennedy via het presidentieel besluit 3447 de economische en financiële blokkade tegen Cuba in een officieel document vast. Op 24 maart 1962 verbiedt de VS de import van elk product dat geheel of gedeeltelijk met Cubaanse bestanddelen werd vervaardigd, zelfs als het in een derde land werd geproduceerd. Met de **Cuban Assets Control Regulations Act** van 1963, de **Torricelli Act** in 1991, ook wel gekend als de **Cuban Democracy Act** en ten slotte de **Helms-Burton Act** in 1996 werd de blokkade in wetten gebetonneerd. Dat betekent dat enkel het Congres de blokkade kan opheffen. De president heeft wel de mogelijkheid om de toepassingsmodaliteiten van de wetten milder of strenger te maken.

I.2. President Trump bevestigt de harde aanpak

Op 30 juni '25 maakte president Trump met de publicatie van het [National Security Presidential Memorandum-NSPM-5¹](#), het naar eigen zeggen strengste Cuba-beleid bekend.

Het NSPM-5 beleidsdocument herbevestigt de maatregelen van zijn eerste termijn. Toen vaardigde Trump maar liefst 243 nieuwe sancties tegen het eiland uit. Daarbovenop heeft Trump nu nog een aantal nieuwe maatregelen genomen. Er is een nieuw bevel om geldovermakingen via Western Union aan banden te leggen en er komen verdere beperkingen op de toeristische sector door het verhogen van het aantal hotels dat verboden is voor Amerikaanse reizigers.

De ontvoering van Maduro in Venezuela en de voortdurende dreigingen op landen die Trump tegenwerken, bedreigen rechtstreeks het Cubaanse volk. Trump heeft al gedaan gekregen dat de toevoer van petroleum vanuit Venezuela naar Cuba wordt afgesneden. Als ook Mexico dat als laatste land nog petroleum aan Cuba levert, op de knieën wordt gedwongen, valt Cuba zonder petroleumaanvoer. De nu al zware energietekorten zullen nog dramatischer worden voor Cuba, de economie én de bevolking.

I.3. De VS plaatsen Cuba op hun eenzijdige lijst van landen die het terrorisme steunen

De VS hebben Cuba al sinds 1982 op hun eenzijdige lijst van landen die het terrorisme (zouden) steunen, staan. Een kortstondige onderbreking kwam er op initiatief van Obama van 2015 tot 2021; tot Trump een week voor het einde van zijn eerste mandaat Cuba opnieuw op de lijst zette. Een symbolische onderbreking kwam er toen Biden ook luttele dagen voor het einde van zijn ambtstermijn Cuba van de lijst schrapte, een maatregel die Trump op de dag van de eedaflegging van zijn tweede mandaat al ongedaan maakte.

Het terrorismelabel is niet zonder belang. Het legt onder meer verschillende extra financiële beperkingen en bestraft personen, bedrijven en landen die zaken doen met deze zgn. “sponsors van terrorisme”. Het onmiddellijk gevolg is dat buitenlandse bedrijven ontmoedigd worden om zaken met Havana te doen. Uit schrik om door de VS beboet te worden zijn banken wereldwijd meer dan ooit op hun hoede en verscherpen zij hun antiterrorisme preventiebeleid, een praktijk die bekend staat als **over-compliance**, het overmatig reageren en meer betalingen weigeren dan wat de VS eist. Slachtoffers van deze maatregel zijn burgers, zoals de [Cubanen die in de Europese Unie wonen](#); zij krijgen geen bankrekeningen of hun bestaande rekeningen worden bevroren, omdat hun nationaliteit hen tot “risicovolle” klanten maakt. Maar nog belangrijker, de maatregel isoleert Cuba

¹ <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/2025/06/national-security-presidential-memorandum-nspm-5/>

verder op het financieel vlak. Als gevolg van dit SSOT-label aarzelen banken, financiële instellingen, bedrijven en investeerders om met Cuba in zee te gaan.

I.4. De Algemene Vergadering van de VN veroordeelt de blokkade

Op 29 oktober 2025 veroordeelde de [Algemene Vergadering van de VN](#) voor de 33ste keer de VS-blokkade tegen Cuba. Voorafgaand aan de stemming had de Trump-administratie zware druk uitgeoefend om de Cubaanse resolutie niet goed te keuren, wat resulteerde in 165 stemmen voor, 7 tegen en 12 onthoudingen. De Europese Unie herhaalde bij monde van Christina Markus Lassen, de Deense ambassadeur bij de VN waarom de Unie de blokkade veroordeelt: "Net als bij eerdere gelegenheden herhaal ik vandaag onze overtuiging dat het economische, commerciële en financiële embargo dat de Verenigde Staten aan Cuba hebben opgelegd, een schadelijke invloed heeft op de economische situatie van het land en een negatief effect heeft op de levensstandaard van de Cubaanse bevolking. We mogen niet vergeten dat buitenlandse handel en buitenlandse investeringen, die de facto worden ondermijnd door het embargo, een cruciale rol kunnen spelen om het land op weg te helpen naar modernisering, hervormingen en duurzame groei, en de bevolking kunnen helpen de economische moeilijkheden te boven te komen".

II. De Belgische banken weigeren overschrijvingen met betrekking tot Cuba

Uit schrik om door de VS-administratie beboet te worden, het gaat doorgaans om bijzonder zware boetes, passen de meeste banken in heel Europa een wel heel voorzichtig beleid toe. Niet alleen overschrijvingen naar Cuba worden systematisch geweigerd. Ook alle verrichtingen met een verwijzing naar Cuba in de naam van de opdrachtgever, in de naam van de begunstigde of in de mededeling worden zonder meer geweigerd.

Daarmee zijn deze banken nog strikter dan wat de VS-sanctiewetten opleggen. Ze hanteren een intern waarschuwingssysteem, waardoor systematisch verrichtingen met een verwijzing naar Cuba in het beste geval aan een intern onderzoek worden onderworpen, maar meestal direct worden geweigerd.

II.1. Enkele recente cases²:

Negatieve cases in 2025:

1. **Belfius zegt rekening op:** Op 30 12 24 zegt de bank **Belfius** zonder enige voorafgaande waarschuwing de rekening van mr. X op. Mr. X woont sinds zijn pensioen met zijn gezin in Cuba; op zijn Belfius-rekening ontvangt mr. X zijn pensioen, terwijl zijn dochter in België volmachthoudster is voor alle bewerkingen. Om de situatie recht te zetten, doet hij onmiddellijk een aanvraag voor een nieuwe kaart, die Belfius op 07 01 25 bij de dochter laat toekomen. Op 28 01 25 ontvangt de dochter ook nog een nieuwe Mastercard op naam van mr. X. Op 22 04 25 stuurt Belfius het bericht dat de rekening wordt afgesloten.
2. **BNP Paribas Fortis weigert betaling:** Tijdens haar verblijf in Cuba (mei-juni '24) wordt mevr. Y bestolen. Een Nederlandse kennis helpt haar uit de nood en leent haar geld. Bij aankomst op de luchthaven Ch. De Gaulle doet zij onmiddellijk twee overschrijvingen via haar **BNP Paribas Fortis** rekening naar de Nederlandse Bank ABN Amro van de Nederlander, met de

² De namen van de geanonimiseerde personen en organisaties zijn bekend bij *Coördinatie Opheffing Blokkade tegen Cuba*

mededeling 'Terugbetaling lening Havana'. De Nederlander neemt enige tijd later kwaad contact op met de mededeling dat hij wel op zijn geld wacht. Na een klacht van mevr. Y betaalt BNP Paribas Fortis het betaalde bedrag op haar rekening terug. Maanden later vraagt de bank aan mevr. Y of zij in de toekomst nog transacties mbt Cuba zal uitvoeren. Mevr. Y antwoordt dat zij twee maal per jaar naar Cuba reist. Op 13 maart 2025 ontvangt mevr. Y een aangetekende brief met een eenzijdige opzegging van de klantrelatie door Fortis, zonder enige motivatie. Daarmee is het verhaal nog niet af: ook ABN Amro zegde de rekening van de Nederlander op.

3. **BNP Paribas Fortis zegt rekening op:** Mr. YX doet regelmatig betalingen naar kennissen in Cuba. De bank vroeg hem hierover bijkomende inlichtingen over het residentie-land en over de aard van de betaling. Mr. YX reageerde niet op deze vraag en de bank sloot de rekening af.
4. **ING weigert inkomende betaling:** Mr. Z koopt op 16/04/2025 online vanuit Cuba drie tickets bij Air France om met zijn gezin naar België te komen. Zijn dochter betaalt via zijn **Belfius**-rekening naar een Nederlandse rekening die door Air France is doorgegeven. Mr. Z neemt herhaaldelijk contact met Air France, maar de tickets laten op zich wachten. Pas op 12 05 25, slechts één dag voor het voorziene vertrek, krijgt mr. Z van Air France te horen dat zijn betaling werd geweigerd en dat hij nieuwe tickets moet kopen. Op 20/05/2025 werd het bedrag teruggestort zonder vermelding van opdrachtgever, en met de mededeling: 'due to **ING** policy', zonder verdere verklaring.
Air France erkent haar verantwoordelijkheid dat: a) het systeem onterecht een betaling vanuit België heeft geweigerd, en b) Air France pas na 25 dagen contact met u heeft opgenomen om u op de hoogte te stellen van deze betalingsweigering' en dat de samenwerking met ING en de verwerking van Belgische betalingen wordt geëvalueerd.
5. **ING weigert betaling:** De Coördinatie Opheffing Blokkade betaalde op 05 09 25 het bedrag van 57,48€ terug aan een vrijwilligster die de druk van flyers had voorgeschieden, met de vermelding 'Cuba flyers 09 25'. **ING**, de bank van de vrijwilligster, liet deze weten dat het bedrag werd geweigerd en vroeg daar bovenop alsnog bijkomende informatie: "Ondanks dat de transactie is geannuleerd en niet zal worden uitgevoerd, vragen we je de gevraagde informatie te verstrekken. Om uit te sluiten dat er geen sprake is van betrokkenheid van gesanctioneerde landen, personen of entiteiten ontvangen wij graag toelichting op de volgende vragen: kan de je de omschrijving 'Cuba' uitleggen?".
6. **ING weigert betaling via VDK:** Een socioculturele vereniging deed op 19 03 25 een betaling via de bank **VDK** van 47€, de kosten voor deelname aan een Cuba-meeting in Parijs. De betaling werd geweigerd. De medewerker van de bank raadde aan de betaling opnieuw te doen zonder vermelding van het woord 'Cuba', maar kon niet zeggen welke bank de betaling weigerde. (nvdr: uit andere cases weten we dat **ING** het internationaal betalingsverkeer voor VDK uitvoert).
7. **ING weigert betalingen voor CRELAN:** Mevr. XY informeerde in augustus '25 bij de bank **CRELAN** of zij een betaling naar Cuba kon doen. Zij kreeg als antwoord: "Via de hoofdzetel kregen we een negatief advies, er worden geen overschrijvingen uitgevoerd naar Cuba". Mondeling kreeg mevr. XY als uitleg dat Cuba op een "lijst" staat waarnaar geen overschrijvingen mogen gebeuren, vermoedelijk omdat **ING** de "tussenbank" is, die niet wil overschrijven.
8. **ING weigert betalingen voor TRIODOS:** Mr. XYZ kreeg van bank **TRIODOS** volgende mededeling: "Het is technisch niet meer mogelijk voor ons om gelden over te schrijven naar Cuba (embargoland)". (nvdr: uit andere cases weten we dat **ING** het internationaal betalingsverkeer voor Triodos uitvoert.)
9. **ARGENTA:** Mr. YZ deed mondeling navraag bij de plaatselijke kantoorhouder van **ARGENTA** om een betaling naar Cuba te doen. Het antwoord is negatief omdat Cuba een embargoland is.

Een 'positieve' case 2025:

10. **Belfius:** Op 03.07.2025 ging mr. ZYX naar het plaatselijk kantoor van **Belfius** voor een betaling naar een kennis in Cuba. Na enkele dagen vroeg de kantoorhouder telefonisch en in opdracht van de centrale zetel meer informatie over de aard van de relatie met de begunstigde. Daarna werd de betaling correct uitgevoerd.

Nota: *Het feit dat Belfius bijkomende informatie opvraagt, wijst erop dat ook deze bank rekening houdt met mogelijke overtredingen van de sanctie-wetten van de Verenigde Staten.*

Meer cases staan beschreven in onze vorige dossiers: [dossier 2024](#), [dossier 2023](#), [dossier 2022](#) en [dossier 2021](#).

II.2. ING en BNP-Paribas-Fortis erkennen de VS-sanctiewetten na te leven

Meestal beperken de banken zich tot een verwijzing naar hun 'compliance'-beleid ter verantwoording van een geweigerde financiële transactie. Wel bevestigden of vermoeden meerdere kantoorhouders dat de weigeringen verband houden met de "sancties tegen Cuba", zonder dat gepreciseerd wordt door welk land deze sancties worden opgelegd. Meer duidelijkheid geven **de vroegere mails van BNP-Paribas-Fortis en van ING, die wél een verwijzing naar de VS-sancties tegen Cuba vermelden** en die we daarom hier hernemen.

II.2.1. Antwoorden van BNP-Paribas-Fortis

In ons [dossier 2023](#) maakten we reeds melding van het antwoord van **bank BNP-Paribas-Fortis** aan de benadeelde klant M.S. Op 12 mei '23 ontvangt M.S. een mail van BNP Paribas Fortis – Klachtenmanagement met volgende uitleg:

"U wenst een bedrag over te schrijven naar een organisatie die fondsen inzamelt om medische hulp naar Cuba te sturen. BNP Paribas Fortis heeft deze verrichting niet uitgevoerd.

Artikel 19 van de Algemene Bankvoorwaarden omschrijft de term 'sancties' als het geheel van sancties van financiële, economische of commerciële aard of van beperkende maatregelen opgesteld, beheerd, opgelegd of in werking gesteld door België, de Europese Unie, de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties, het Bureau voor de controle van buitenlandse activa in de **Verenigde Staten, het U.S. Department of State** of elke andere bevoegde autoriteit.

Bij de analyse en de verwerkingen van verrichtingen houdt BNP Paribas Fortis rekening met deze 'sancties'."

We concludeerden toen al dat: "Gezien noch de Europese Unie, noch België sancties tegen Cuba hebben uitgevaardigd, **geeft BNP-Paribas-Fortis in deze mededeling toe** dat de bank een verrichting niet uitvoert **op basis van de sanctiewetten van de Verenigde Staten** tegen Cuba".

II.2.2. Antwoord van ING

Na een klacht over een geweigerde betaling in 2024 gaf ING volgende verantwoording.

Date: sept. 13 2024, at 10:28 am
Geachte Heer XXX,
We verwijzen naar uw schrijven van 30 augustus ll., waarin u uw ongenoegen uit over de weigering van ING om bepaalde betalingen met de vermelding "Cuba" uit te voeren.
We geven u graag alle gewenste verduidelijkingen om u te helpen begrijpen in welke context deze betalingstransacties afgewezen werden.

ING België is, net als andere Belgische financiële instellingen die deel uitmaken van een groep, wettelijk verplicht om de op groepsniveau geldende gedragslijnen en procedures ter

voorkoming van het witwassen van geld/de financiering van terrorisme (waaronder ook de regels inzake embargo's en (internationale) sancties vallen) toe te passen. Deze verplichting is met name opgenomen in artikel 13, § 1 van de Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten : "De onderworpen entiteiten die deel uitmaken van een groep moeten de op groepsniveau geldende gedragslijnen en procedures ter voorkoming van WG/FT toepassen, daaronder met name inbegrepen de gedragslijnen inzake gegevensbescherming en de gedragslijnen en procedures voor het delen van informatie binnen de groep ten behoeve van de strijd tegen WG/FT".

Afhankelijk van de geopolitieke context waarin financiële instellingen actief zijn, kunnen bankactiviteiten verschillende risiconiveaus inhouden. Om hun integriteit en reputatie te beschermen en blootstelling aan risico's die zij als onevenredig beschouwen uit te sluiten, zijn financiële instellingen verplicht om met deze factoren rekening te houden bij het opstellen van hun commercieel beleid. De beslissing van een financiële instelling om niet langer zaken te doen met bepaalde landen of klanten is het resultaat van een voortdurende beoordeling van haar activiteiten, vanuit strategisch en risicoperspectief.

In dit opzicht heeft ING Groep - aanwezig in de VS als beursgenoteerde entiteit - een beleid goedgekeurd (dat al haar dochterondernemingen en buitenlandse kantoren, met inbegrip van ING België NV, bekrachtigd hebben) dat voorkomt dat ING betrokken raakt bij een transactie die om het even welke soort betrokkenheid laat vermoeden van een land met een hoog risico waaronder Cuba. De Ultra High Risk Countries-beleid van ING Groep is opgenomen in de FEC Statement van de ING Groep (<https://www.ing.com/About-us/Compliance/Financial-Economic-Crime-Statement.htm>). ING behoudt zich het recht voor om, als onderdeel van haar contractuele relaties met tegenpartijen die gebruik maken van haar diensten, te weigeren betalingsopdrachten uit te voeren die in strijd zou zijn met haar risicobeleid.

Tot slot willen we benadrukken dat bedrijven - ook buitenlandse - die de Amerikaanse sanctieregels niet naleven, riskeren niet alleen de toegang tot de Amerikaanse financiële markt te verliezen - Amerikaanse banken weigeren samen te werken met buitenlandse banken die de OFAC-regels niet naleven - maar ook zware financiële sancties van de Amerikaanse overheid.

We hopen dat u dit standpunt zal begrijpen.
Met beleefde groeten,

Olivier De Maesschalck
Chief Compliance Officer ING Belux
ING Belgium NV

II.2.3. ING en BNP-Paribas-Fortis leggen hun streng beleid aan andere banken op.

In België zijn ING en BNP-Paribas-Fortis de twee belangrijkste banken die dit zeer strenge beleid ten aanzien van Cuba toepassen. Andere kleinere banken maken gebruik van het netwerk van deze twee banken voor hun internationale financiële transacties. **Dat heeft als gevolg dat ING en BNP-Paribas-Fortis hun beleid ook toepassen op de financiële transacties van de kleinere banken**, waardoor deze ook geen transacties met betrekking tot Cuba kunnen uitvoeren.

III. De banken schenden de Europese en Belgische wetgeving en richtlijnen

De banken zijn gebonden aan strikte richtlijnen. Belangrijk in deze context zijn de **Europese verordening “Blocking Statute”** en de **richtlijnen van de Nationale Bank**.

- De Blocking Statute verbiedt sanctiewetten van derde landen (in dit geval de VS) hier na te leven. De geweigerde betalingen mbt Cuba vallen duidelijk onder de Blocking Statute-verordening omdat de banken zelf verwijzen naar de VS-sancties.
- De Nationale Bank vaardigt richtlijnen uit om het witwassen van zwart geld of de steun aan terrorisme door de banken te voorkomen (het de-riskingbeleid of SWG/FT-preventiebeleid). Deze richtlijnen zijn onder meer vastgelegd in de omzendbrief [‘Prudentiële verwachtingen ten aanzien van “de-risking”](#) van de Nationale Bank van België van 1 februari 2022. Uit hun verantwoording van hun SWG/FT-beleid blijkt dat de banken Cuba als een ‘risico-land’ beschouwen. Daarom zijn we van oordeel dat ook de Nationale Bank van België in deze zaak een verantwoordelijkheid heeft.

III.1. Blocking Statute: De navolging van de VS-sancties is onwettig

III.1.1. In strijd met de Europese wetgeving

De naleving van buitenlandse sanctieregels, en met name van de sanctieregels van de Verenigde Staten tegenover Cuba, is een flagrante overtreding van de bepalingen van de Europese unie inzake het [“Blocking Statute 2271/96”](#), uitgewerkt in de EU - [Uitvoeringsverordening 2018/1101](#). Het **“Blocking Statute”** verbiedt EU-actoren om de wetgeving van een derde land na te leven. Voor de duidelijkheid citeren we hier de website van [de Europese Commissie](#):

“The European Union does not recognise the extra-territorial application of laws adopted by third countries and considers such effects to be contrary to international law.... The blocking statute protects EU operators, regardless of their size and field of activity, by nullifying the

effect in the EU of any foreign court ruling based on the foreign laws listed in its Annex”. Deze annex verwijst naar ‘U.S. measures concerning Cuba and Iran’.

De EU geeft duidelijk aan de toepassing van de VS- wetgeving buiten de Verenigde Staten niet te accepteren en beschouwt deze als ingaand tegen het international recht. Verder zegt de EU het “Blocking statute” ingesteld te hebben om bedrijven uit de EU te beschermen tegen deze onrechtmatige wetgeving van de VS.

III.1.2. In strijd met de Belgische wetgeving.

Gezien de EU-regelgeving juridisch boven de nationale wetten staat, is het vanzelfsprekend dat België het Blocking Statute in eigen wetgeving omzet. Dit gebeurde met de wet van 2 mei 2019.

[“Titel VII \(art. 230 en 231\) van de wet van 2 mei 2019](#) houdende diverse financiële bepalingen voert enkele bepalingen in die een vlotte uitvoering van Verordening 2271/96 van de EU in België mogelijk maakt: De Algemene Administratie van de **Thesaurie** (FOD Financiën) en de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie worden **aangewezen als autoriteiten voor het toezicht** op de naleving van de verplichtingen van Verordening 2271/96”.

In een antwoord op een parlementaire vraag lichtte [minister S. Wilmès op 13 juli ’21](#) de betekenis van de Europese Verordening 2271/1996, het zogenaamd Blocking Statute, toe: **“De verordening verbiedt meer bepaald de naleving van die sanctie, net als medewerking met de Amerikaanse autoriteit of rechtbanken in dat kader.** Europese burgers of bedrijven die deze sanctie toch naleven,

kunnen aansprakelijk gesteld worden. In België wordt die bepaling uitgevoerd door de wet van 2 mei 2019, die aanzienlijke geldboetes voorziet”.

III.1.3. De controle door de Thesaurie blijft dode letter.

De verantwoordelijkheid voor de controle op de naleving van het Blocking Statute ligt bij de **Belgische Thesaurie**, aldus Art. 230 van de (Belgische) wet 2 mei 2019³.

De door de banken benadeelde organisaties en de Coördinatie Opheffing Blokkade dienden net als vorige jaren ook in 2025 klacht in bij de Thesaurie met de vraag om op te treden tegen de betrokken banken. We bezorgden de Thesaurie en de minister van Financiën het volledige dossier “Belgische banken weigeren overschrijvingen mbt Cuba – 2024”.

De Thesaurie beperkte zich tot volgend nietszeggende antwoord: “ **L’Administration générale de la Trésorerie va procéder aux vérifications qui s’imposent en tenant compte du règlement n°2271/96**”. Daarna hebben we niets ontvangen.

III.2 Onnauwkeurig preventiebeleid ter preventie van witwassen en steun aan terrorisme

III.2.1. Het mandaat van de Belgische Nationale Bank

Alle banken zijn verplicht om een strikte controle uit te oefenen ter preventie van het witwassen van geld of van steun aan het terrorisme, het zogenoemde **de-riskingbeleid** of **WG/FT-preventiebeleid**. De Nationale Bank van België is met betrekking tot deze materie verantwoordelijk voor de controle op de banken.

De **Circulaire van de Belgische Nationale Bank**, met name de [‘Prudentiële verwachtingen ten aanzien van “de-risking”](#) van 1 februari 2022 geeft richtlijnen met betrekking tot het voorkomen van witwassen en steun aan terrorisme. Op p.5 staat:

“De (nvdr *Belgische Nationale*) Bank bevestigt derhalve dat het niet passend noch in overeenstemming met de wettelijke en reglementaire WG/FT-vereisten is dat het **cliëntacceptatiebeleid** van een financiële instelling bij wijze van regel alle zakelijke relaties met potentiële of bestaande cliënten **uitsluit op basis van algemene criteria**, zoals het feit dat deze cliënten behoren tot een bepaalde bedrijfstak of **banden hebben met een land met een hoog risico** (onverminderd eventuele andere toepasselijke wettelijke bepalingen of maatregelen die uitvoering geven aan bindende bepalingen inzake financiële embargo’s).”

Belangrijk: de circulaire heeft het enkel over het **aanvaarden of weigeren door de banken van cliënten**. De circulaire geeft geen richtlijnen mbt het al dan niet uitvoeren van financiële verrichtingen.

III.2.2. De Nationale Bank van België ontkent haar verantwoordelijkheid

- In 2025 stuurden we de Nationale Bank België (NBB) het dossier met de in 2024 geweigerde betalingen.

De Nationale Bank was zo vriendelijk om op 26 02 25 een antwoord te geven. Maar in eerste instantie schuiven zij de verantwoordelijkheid door naar de Thesaurie: “Indien de opgeworpen kwestie inderdaad betrekking heeft op de extraterritoriale toepassing van VS-lijsten van

³ “Voor de tenuitvoerlegging van verordening (eg) 2271/96 van de Raad van 22 november 1996 tot bescherming tegen de gevolgen van de extraterritoriale toepassing van rechtsregels uitgevaardigd door een derde land en daarop gebaseerde of daaruit voortvloeiende handelingen (hierna te noemen “verordening 2271/96”) is de federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken de bevoegde autoriteit voor de informatieverstrekking als bedoeld in artikel 2, lid 3, en artikel 10 van verordening 2271/96. De Algemene Administratie van de Thesaurie van de Federale Overheidsdienst Financiën en de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie zijn de bevoegde autoriteiten voor het toezicht op de naleving van de verplichtingen bepaald in artikel 2, lid 1 en 2, en artikel 5 van Verordening 2271/96”.

financiële embargo's, dan valt dit niet onder de bevoegdheid van de NBB. De naleving van de zogenaamde Europese Blocking Statute valt onder de bevoegdheid van de Algemene Administratie van de Thesaurie".

Verder schrijft de Nationale Bank: "Op basis van de informatie waarover wij beschikken, betreft het **hier echter geen geval van de-risking**..." De-risking", zoals gedefinieerd in circulaire NBB_2022_03 van 1 februari 2022, vindt plaats wanneer een financiële instelling principieel - zonder rekening te houden met het individuele risicoprofiel van de klant - **weigert een zakelijke relatie** met een potentiële klant aan te gaan of een zakelijke relatie met een bestaande cliënt stopzet, **omdat de klant behoort tot een categorie personen die volgens de instelling buitensporige risico's van witwassen van geld of financiering van terrorisme ("WG/FT") inhouden** (cf. de zogenaamde "risicoappetijt" of het SWG/FT-beleid van de instelling).

Het klopt dat in het dossier 2024 er **geen cases zaten waarbij een bank een rekening had geweigerd of opgezegd**. Nochtans zat in dat dossier ook een antwoord van de bank ING (13 09 24), waarin deze wel zeventien (!) keer de term risico en risicobeleid gebruikt en uitgebreid verwijst naar het beleid dat haar in deze materie wordt opgelegd door de Nationale Bank als prudentiële toezichthouder.

- **Toch is het de vraag of de Nationale Bank niet meer controle op de banken kan en moet uitvoeren.**

Het Europees Bankagentschap EBA, dat een officieel orgaan is met

toezichtsverantwoordelijkheid over de financiële sector, komt in haar [rapport over de-risking](#) van januari 2022 tot de conclusie dat de banken **onzorgvuldig en inefficiënt omspringen** met de algemene WG/FT-richtlijnen en te vlug overgaan tot de uitsluiting van groepen van cliënten.

Ook de Nationale Bank België komt tot een soortgelijke vaststelling en heeft daarom op 01 02 2022 de Circulaire ["Prudentiële verwachtingen ten aanzien van "de-risking"](#) opgesteld.

Zonder zich uit te spreken over concrete situaties, verwoordt Alexandre De Geest, administrateur generaal bij de Thesaurie in naam van de minister (brief van 11 02 22) het zo in een antwoord op onze vraag: "Echter moeten wij vaststellen dat banken soms de neiging hebben om hun **zgn. de-riskingbeleid oneigenlijk toe te passen** en cliënten of transacties te weigeren op basis van motieven die geen werkelijk WG/FT risico inhouden of een onjuiste inschatting van dit risico maken. Ook kunnen financiële instellingen het evenwicht verliezen tussen het beperken van hun reputatierisico enerzijds en de uitoefening van hun belangrijke maatschappelijke taak anderzijds".

- **Banken weigeren klanten zonder een ernstige risico-analyse**

We zijn benieuwd naar de reactie van de Nationale Bank op het dossier 2025. **In de hierboven vermelde cases zien we dat banken inderdaad rekeningen van bestaande klanten opzeggen.** Het stopzetten van een klantenrelatie valt wel degelijk onder de bepalingen van de genoemde circulaire van de Nationale Bank, zodat we mogen verwachten dat de Nationale Bank haar **controlebevoegdheid effectief zal toepassen**.

In de circulaire van de Nationale Bank staat uitdrukkelijk: "De de-risking van volledige categorieën van cliënten, **zonder afdoende rekening te houden met de risicoprofielen van de**

individuele cliënten, wijst echter op een inefficiënt beheer van het WG/FT risico en kan grote gevolgen hebben". Met andere woorden, de banken zijn verplicht om een **ernstige risicoanalyse te maken van elke klant waarmee zij geen contract willen afsluiten**.

Hier knelt het schoentje. De bank die een rekening opzegt, omdat een Belgische burger vanuit Cuba financiële transacties uitvoert, moet bewijzen dat deze transacties te maken hebben met het witwassen van geld of met steun aan het terrorisme. **Het volstaat niet voor de bank te wijzen op het feit dat Cuba een risico-land is omdat de VS dat nu eenmaal beweren.**

De banken kunnen zich beter steunen op o.a. de beoordeling door de [FATF-Financial Action Task Force](#)⁴, die in januari 2024 nog een beoordeling maakte van het beleid van Cuba en het land daarbij niet op de grijze lijst van landen met verhoogde waakzaamheid plaatste.

Integendeel, de FATF verbeterde een eerdere score. De banken kunnen ook nuttig kennis nemen van het feit dat de **Algemene vergadering van de UNO** op 29 oktober 2025 nog bijna unaniem de VS opriep om een einde te stellen aan de sancties tegen Cuba, en landen opriep om niet mee te werken aan deze unilaterale sancties van de VS.

III.3. De verantwoordelijke minister van Financiën negeert de problemen

Net als vorige jaren benaderen we bereidwillige parlementsleden om de minister van Financiën te interpellieren over het beleid van de banken.

In het voorjaar 2025 interpelleerden **Meyrem Almaci** (Groen - mondelinge vraag) en **Els Van Hoof** (CD&V - schriftelijke vraag) **minister van Financiën Jan Jambon** over het beleid van de banken die klanten of overschrijvingen naar Cuba, of binnenlandse overschrijvingen met de vermelding Cuba weigeren omwille van buitenlandse sancties. Mevr Van Hoof verwees naar de Europese wetgeving (Blocking Statute) dat de naleving van buitenlandse wetten verbiedt. Mevr Almaci verruimde de vraag, omdat ook betalingen naar andere landen zoals Syrië, Somalië en Afghanistan geweigerd worden. Beide parlementsleden haalden aan dat banken als ING en BNP-Paribas-Fortis verwijzen naar de VS-sancties om hun beleid te rechtvaardigen, zodat de vraag rijst "wie in ons land de wet bepaalt".

Beiden stelden dan ook de vraag welke maatregelen de minister gaat nemen zodat de banken hun beleid verfijnen, de Europese wetgeving correct naleven en mensen niet de facto op voorhand uitsluiten op basis van een woord in een overschrijving.

Minister Jambon antwoordde dat de Nationale Bank van België zich volledig bewust is van de uitdagingen. Alsof hiermee dit probleem van de baan is... en meteen **minimaliseert de minister** met een eerste drogreden **zijn handelingsmarge**, want "de richtlijnen van bepaalde financiële instellingen worden bepaald **door hun moedermaatschappij (...)** buiten België", schrijft hij. Alsof de Belgische overheid niet kan optreden tegen misbruiken in eigen land!

Minister Jambon argumenteert dat de Nationale Bank duidelijke richtlijnen geeft en voldoende controles uitvoert zodat via onze banken geen geld wordt witgewassen of terrorisme wordt gefinancierd. Maar nergens gaat de minister in op de vraag hoe het komt dat de hem voorgelegde concrete voorbeelden van misbruiken door de banken blijven bestaan! **De huidige inspecties volstaan duidelijk niet.**

Verder wijst de minister erop dat de overheid samen met de banken en hun buitenlandse moedermaatschappijen alles in het werk stellen om een **pragmatische oplossing** te vinden. Het pragmatisme van de minister komt er in de praktijk op neer dat de betalingen geweigerd worden. Minister Jambon wil het de banken niet lastig maken en dus **speelt hij blindemannetje** als hij zegt "Op dit moment is niet vastgesteld dat deze banken de wet- en regelgeving (bedoeld is de VS-

⁴ Financial Action Task Force is een intergouvernementele organisatie die beleid ontwikkelt ter bestrijding van het witwassen van geld en van de financiering van terrorisme.

sanctiewetten tegen Cuba, nvdr) daadwerkelijk toepassen". De minister kijkt zo weg van de inhoud van de mails van ING en BNP-Paribas-Fortis die wij hem bezorgden en waarin zij aangeven rekening te houden met de sancties van de VS.

IV. CONCLUSIES EN EISEN

IV.1. Conclusies: de banken overtreden de Europese en Belgische wetgeving

De hierboven aangehaalde cases maken een aantal zaken duidelijk:

1. Overschrijvingen die verband houden met 'Cuba', worden door de Belgische banken, op enkele uitzonderingen na, "standaard" geweigerd of onderworpen aan extra onderzoek, waarbij men bijkomende informatie opvraagt.
2. De Belgische banken houden in hun algemeen beleid duidelijk rekening met de sanctiewetten van de Verenigde Staten tegen Cuba.
3. De banken zijn schaars met commentaar en verschuilen zich achter hun autonomie en hun intern beleid, waarvoor zij zich niet naar de buitenwereld moeten verantwoorden. Enkel sporadisch of in informele contacten komt de ware achterliggende reden naar boven: controle door de VS-administratie OFAC.
4. De banken kunnen aan de Europese Commissie een uitzondering op de naleving van het Blocking Statute vragen, als hun belangen te sterk geschaad worden. Minister Jambon heeft in zijn antwoord op de parlementaire vraag toegegeven dat geen enkele bank deze uitzondering heeft aangevraagd en gekregen.
5. De banken overtreden bijgevolg de Europese en de Belgische wetgeving.
6. De praktijk van andere (Belgische) banken bewijst dat betalingen naar Cuba wel degelijk kunnen. Er is dus geen enkele reden waarom niet alle banken dit zouden doen.

IV.2. Onze eisen

IV.2.1. Van de Belgische en Europese overheden verwacht de Coördinatie voor de opheffing van de blokkade tegen Cuba:

1. We vragen dat de Thesaurie de banken die de Blocking Statute negeren en de VS-sancties tegen Cuba uitvoeren, strikt controleert en sanctioneert.
2. We verwachten dat de Europese Commissie zonder uitstel een meer effectieve versie van het Blocking Statute uitwerkt, die burgers, bedrijven en banken een sluitende bescherming biedt tegen mogelijke boetes door de Verenigde Staten opgelegd omwille van hun relaties met Cuba.
3. Daarnaast moet de EU de banken aansprakelijk houden en hen verplichten internationale mechanismes uit te werken die betalingen naar Cuba garanderen. België kan hierbij het voortouw nemen.
4. We vragen dat de bevoegde minister een strikte en effectieve controle op de naleving door de banken garandeert van de circulaire '[Prudentiële verwachtingen ten aanzien van "de-risking"](#)', zodat het oneigenlijk gebruik van het de-riskingbeleid onmogelijk wordt. Dit houdt onder meer een controle op de kwaliteit van de risico-analyse voor het verbreken van een klantrelatie in.
5. De negatieve extraterritoriale effecten van de VS-blokkade tegen Cuba blijven duren, zolang de VS de blokkade tegen Cuba aanhoudt. Daarom vragen we de Europese Commissie om de VS bij de Wereld Handelsorganisatie WHO aan te klagen wegens het verstoren van de internationale vrije handel. Hiervoor bestaan de nodige regels binnen de WHO.

IV.2.2. Van de banken verwacht de Coördinatie opheffing Blokkade:

1. Wij vragen dat de banken de overschrijvingen naar Cuba correct uitvoeren. Zij hebben de mogelijkheid om alternatieve betalingsmechanismen te ontwikkelen die inmenging van de VS-administratie onmogelijk maken.
2. Wij verwachten van de banken dat zij overschrijvingen binnen Europa correct uitvoeren en niet automatisch overschrijvingen blokkeren alleen omdat het woord 'Cuba' in de naam van de begunstigde of in de vrije mededeling vermeld staat. Hun beleid, werkingsregels en praktijken dienen dit te garanderen.
3. Wij verwachten van de banken dat zij hun klantrelatie niet op basis van vage criteria opzeggen, maar wel een ernstige risico-analyse case per case maken op basis van internationale studies en conform de Europese en Belgische wetgeving.

IV.3. Wij zetten onze acties verder

Zolang de Belgische banken misbruik maken van hun machtspositie, zetten wij onze acties voort. Daarom zullen we bij de bevoegde Belgische instanties (de Nationale Bank België, de Belgische Thesaurie) en Europese autoriteiten (relex-sanctions@ec.europa.eu) blijven aandringen dat zij de banken ter verantwoording roepen en de controle verscherpen zodat een einde komt aan de onwettige praktijken.

Verder blijven we bij de bevoegde minister van Financiën erop aandringen dat de banken een strikter kader opgelegd krijgen, die het ontwijken van het Blocking Statute en het onzorgvuldig omspringen met de algemene WG/FT-richtlijnen moet verbieden'.

	Contact: Coördinatie voor de Opheffing van de Blokkade tegen Cuba Coordinatie.blokkade@gmail.com of coordinationblocus@gmx.com https://stopdeblokkade.be/ of https://nonaublocus.be/ De Coördinatie voor de Opheffing van de Blokkade tegen Cuba is een platform van 40 organisaties, waaronder: Algemene Centrale-ABVV, WSM-WeSocialMovements, Horval-ABVV, FOS.vzw, Vrienden van Cuba, Cubanismo.be, Fondation Jacquemotte, Coordinadora Latina, REDH-Belgium.
---	---